

**Επιστημονική Ημερίδα
εις μνήμην Σπύρου Δάβρη
με θέμα**

Ενδοσκοπική Χειρουργική Ρινός και Παραρρινίων

(με ταυτόχρονη μετάδοση
χειρουργείου)

13 Σεπτεμβρίου 2014

Ώρα: **08:30**

Συνεδριακό Κέντρο "Ν. ΛΟΥΡΟΣ", ΜΗΤΕΡΑ

Με την υποστήριξη:

- Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου
- Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών
- Πανελληνίας ΩΡΛ Εταιρείας
- ΩΡΛ Εταιρείας Αθηνών
- Ένωσης Ελλήνων Ωτορινολαρυγγολόγων
Ελευθέρων Επαγγελματιών

Ελεύθερη Συμμετοχή

Θα χορηγηθεί πιστοποιητικό παρακολούθησης.
Η Ημερίδα μοριοδοτείται από τον Πανελλήνιο Ιατρικό Σύλλογο με
μόρια συνεχιζόμενης Ιατρικής Εκπαίδευσης (CME).

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Πρόσφατα έφυγε από κοντά μας ο συνάδελφος και για πολλούς από εμάς, εξαιρετικός φίλος Σπύρος Δάβρης. Υπήρξε βαριά απώλεια για την Ελληνική ΩΡΛογία αλλά ιδιαίτερα για την ενδοσκοπική χειρουργική ρινός και παραρρινίων κόλπων. Ο Σπύρος ανέδειξε το κομμάτι αυτό της ειδικότητας μας σε υψηλό βαθμό οργανώνοντας ή συμμετέχοντας τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό σε επιστημονικές και εκπαιδευτικές εκδηλώσεις υψηλού επιπέδου.

Αποδίδοντας την τιμή που του οφείλουμε επιλέξαμε να οργανώσουμε την ημερίδα αυτή με θέμα τη χειρουργική της ρινός και των παραρρινίων κοιλοτήτων με εξαιρετικά ενδιαφέρουσες ομιλίες αλλά και ζωντανή μετάδοση ενδοσκοπικών χειρουργικών επεμβάσεων. Συμμετέχουν ιδιαίτερης εμπειρίας και γνώσεων συνάδελφοι τους οποίους ευχαριστούμε θερμά για την προθυμία με την οποία δέχτηκαν τη πρόσκλησή μας. Ένας άλλος σημαντικός λόγος που επιλέξαμε αυτό το θέμα είναι η αλματώδης εξέλιξη των χειρουργικών τεχνικών στον τομέα αυτό τη τελευταία 20ετία. Οι ενδείξεις των ενδοσκοπικών χειρουργικών επεμβάσεων έχουν εξαιρετικά διευρυνθεί τόσο στην αντιμετώπιση των καλοήθων αλλά και των κακοήθων εξεργασιών της περιοχής αυτής. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η δυνατότητα της διαρρινικής ενδοσκοπικής χειρουργικής της βάσης του κρανίου.

Ελπίζουμε ότι παρά τον περιορισμένο χρόνο μιας ημερίδας θα μπορέσουμε να παρουσιάσουμε ένα μικρό αλλά αντιπροσωπευτικό δείγμα της σύγχρονης ενδοσκοπικής χειρουργικής της ρινός και των παραρρινίων κοιλοτήτων.

Δρ. Εμμανουήλ Χατζημανώλης,
Δ/ντής Κλινικής Κεφαλής & Τραχήλου ΥΓΕΙΑ
Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Τον Απρίλιο του 1998 οργανώθηκε για πρώτη φορά στο αμφιθέατρο «Ν. Λούρος» του Νοσοκομείου ΜΗΤΕΡΑ ημερίδα με θέμα την Ενδοσκοπική Χειρουργική της Ρινός και των Παραρρινίων Κόλπων, με ταυτόχρονη μετάδοση χειρουργικών επεμβάσεων στο αμφιθέατρο, παρουσία του αιμνήστου Σπύρου Δάβρη, και των Καθηγητών Wolf Mann, Ronald Amedee και Ιάκωβου Πετμεζάκη.

Μετά από 16 χρόνια οργανώνεται στη μνήμη του αιμνήστου Σπύρου Δάβρη μια ημερίδα με το ίδιο αντικείμενο, αλλά υπό το πρίσμα των νέων εξελίξεων στην Ενδοσκοπική Ενδορρινική Χειρουργική.

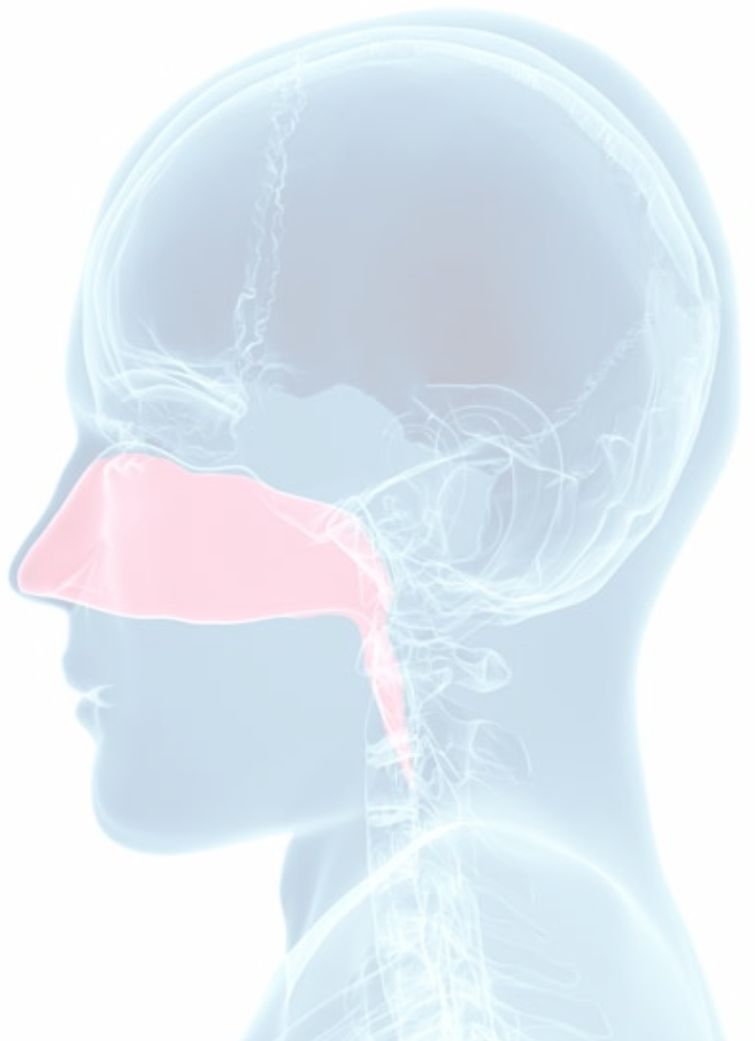
Θα θέλαμε να σας προσκαλέσουμε να συμμετάσχετε στην εκδήλωση αυτή και να τιμήσετε με την παρουσία σας τον πρωτοπόρο και πρόωρα χαμένο Συνάδελφό μας.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς,

Καθ. Ιάκωβος Πετμεζάκης, MD, PhD

Δ/ντής ΩΡΛ Κλινικής ΜΗΤΕΡΑ,

Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής

08.30 - 09.00	Εγγραφές
09.00 - 10.30	Χειρουργείο 1^ο Ιωάννης Γιωτάκης - Σωτήριος Παπουλιάκος Σχολιασμός: Ιωάννης Σέγγας- Μηνάς Αρτόπουλος
10.30 - 11.00	Χαιρετισμοί Μιχαήλ Βλασταράκος, Γεώργιος Πατούλης, Παναγιώτης Γκούμας, Νικόλαος Μαρουδιάς, Όλγα Κεσίδου, Ιάκωβος Πετμεζάκης, Γεώργιος Ζαχαρόπουλος, Γεώργιος Καλλιπολίτης, Εμμανουήλ Χατζημανώλης
11.30 - 11.15	Διάλειμμα - καφές
1η Συνεδρία	Προεδρείο: Κωνσταντίνος Χρηστίδης Κωνσταντίνος Παπακώστας Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος
11.15 - 11.30	Τοπογραφική ανατομία παραρρινίων κοιλοτήτων Σωτήριος Μποτσάκης
11.30 - 11.45	Απεικονιστική διερεύνηση ρινός - παραρρινίων Μαρία Τζαλονίκου
11.45 - 12.00	Προσθιοπίσθια ηθμοειδεκτομή - προσπέλαση - σφηνοειδούς - μετωπιαίου Παύλος Μαραγκουδάκης
12.00 - 12.15	Πρωθήμενες ενδείξεις ενδοσκοπικής χειρουργικής Wolf Mann
12.15 - 12.30	Ενδοσκοπική αντιμετώπιση επίσταξης - Δακρυοασκορινοστομία Ευστράτιος Μοσχοβάκης
12.30 - 12.45	Διάλειμμα - καφές
2η Συνεδρία	Προεδρείο: Θωμάς Νικολόπουλος Ζήσης Πάππας Τιμολέων Τερζής
12.45 - 13.00	Αναισθησιολογικές απόψεις στην Ενδοσκοπική χειρουργική Άννα Σαμπατακάκη
13.00 - 13.15	Η ενδοσκοπική χειρουργική ρινός στα παιδιά (PESS) Χρήστος Γεωργάλας
13.15 - 13.30	Επιπλοκές ενδοσκοπικής χειρουργικής Ιωάννης Κωνσταντινίδης
13.30 - 13.45	Ενδείξεις ανοικτής προσπέλασης παραρρινίων κόλπων Εμμανουήλ Χατζημανώλης
13.45 - 14.45	Παρουσίαση ενδιαφερόντων ενδοσκοπικών περιστατικών Χρήστος Γεωργάλας Σχολιασμός: Σπύρος Παπασπύρου - Πέτρος Βλασταράκος
14.45 - 15.15	Διάλειμμα - Ελαφρύ γεύμα
15.15 - 15.30	Λήξη Συνεδρίου - Συμπεράσματα Ιάκωβος Πετμεζάκης - Εμμανουήλ Χατζημανώλης

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Mann Wolf
Αγγελέτος Δημήτριος
Αλατζίδου Ζηνοβία
Ανδρεοπούλου Έλενα
Ανδρέου Ιωάννης
Ανδρέου Ιωάννης
Αποστολάκης Ιωάννης
Αρτόπουλος Μηνάς
Βλασταράκος Μιχαήλ
Βλασταράκος Πέτρος
Γεωργάλας Χρήστος
Γιωτάκης Ιωάννης
Γκέλης Δημήτριος
Γκούμας Παναγιώτης
Γρηγορίου Βασίλειος
Ζαχαρόπουλος Γεώργιος
Ιορδάνογλου Βασίλειος
Καλαμπαλίκης Ευθύμιος
Καλλιπολίτης Γεώργιος
Καμπέρος Αντώνιος
Κανδηλώρος Δημήτριος
Καντιάνης Δημήτριος
Κατεϊφίδης Νικόλαος
Κεσίδου Όλγα
Κωνσταντινίδης Ιωάννης
Λαμπρόπουλος Κωνσταντίνος
Λυρατζάκης Μιχαήλ
Μαγκλάρας Ηλίας
Μαραγκουδάκης Παύλος
Μαρουδιάς Νικόλαος

Μοσχοβάκης Ευστράτιος
Μποτσάκης Σωτήριος
Νικολόπουλος Θωμάς
Νομικός Περικλής
Ξενέλης Ιωάννης
Παναγιωτουνάκος Παναγιώτης
Πανταζής Δημήτριος
Παπακώστας Κωνσταντίνος
Παπασπύρου Κωνσταντίνος
Παπασπύρου Σπυρίδων
Παπουλιάκος Σωτήριος
Πάππας Ζήσης
Παταρίδου Ανατολή
Πατούλης Γεώργιος
Παυλιδέλης Βασίλειος
Πετμεζάκης Ιάκωβος
Πίππας Αναστάσιος
Σαμπατακάκη Άννα
Σέγγας Ιωάννης
Συμεωνίδης Γεώργιος
Τερζής Τιμολέων
Τζαλονίκου Μαρία
Τριάντος Στυλιανός
Τσίλης Νικόλαος
Φερεκύδης Ελευθέριος
Φωτίου Σωκράτης
Χατζημανώλης Εμμανουήλ
Χομορίτη Χριστίνα
Χρηστίδης Κωνσταντίνος

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδροι

Πετμεζάκης Ιάκωβος
Χατζημανώλης Εμμανουήλ

Μέλη

Αγγελέτος Δημήτριος
Αλατζίδου Ζηνοβία
Ανδρέου Ιωάννης
Αρτόπουλος Μηνάς
Βλασταράκος Πέτρος
Γεωργάλας Χρήστος
Γρηγορίου Βασίλειος
Καλαμπαλίκης Ευθύμιος

Κατεΐφιδης Νικόλαος
Μπούρχας Θεόδωρος
Παπακώστας Κωνσταντίνος
Πίππας Αναστάσιος
Σαμπατακάκη Άννα
Τσίλης Νικόλαος
Χομορίτη Χριστίνα

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Mann Wolf
Αλατζίδου Ζηνοβία
Αρτόπουλος Μηνάς
Βλασταράκος Μιχαήλ
Βλασταράκος Πέτρος
Γεωργάλας Χρήστος
Γιωτάκης Ιωάννης
Γκούμας Παναγιώτης
Κεσίδου Όλγα
Κωνσταντινίδης Ιωάννης
Μαραγκουδάκης Παύλος
Μαρουδιάς Νικόλαος
Μοσχοβάκης Ευστράτιος
Μποτσάκης Σωτήριος

Νικολόπουλος Θωμάς
Παπακώστας Κωνσταντίνος
Παπασπύρου Σπυρίδων
Παπουλιάκος Σωτήριος
Πάππας Ζήσης
Πατούλης Γεώργιος
Πετμεζάκης Ιάκωβος
Σαμπατακάκη Άννα
Σέγγας Ιωάννης
Τερζής Τιμολέων
Τζαλονίκου Μαρία
Χατζημανώλης Εμμανουήλ
Χρηστίδης Κωνσταντίνος

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

Mann Wolf	Univ. Professor, Dr h.c. (mult.), Καθ. Παν/μίου Mainz
Αγγελέτος Δημήτριος	Επιστημονικός Συνεργάτης, ΩΡΛ Κλινικής ΜΗΤΕΡΑ
Αλατζίδου Ζηνοβία	Επιμελήτρια Κλινικής Κεφαλής & Τραχήλου, ΥΓΕΙΑ
Ανδρεοπούλου Έλενα	Επιμελήτρια, ΩΡΛ Κλινικής ΥΓΕΙΑ
Ανδρέου Ιωάννης	Μαιευτήρας – Γυναικολόγος, Δ/ντής Ιατρικής Υπηρεσίας ΜΗΤΕΡΑ
Αποστολάκης Ιωάννης	Δ/ντής Ιατρικής Υπηρεσίας & Α' Παθολογικής Κλινικής ΥΓΕΙΑ
Αρτόπουλος Μηνάς	Επιμελητής ΩΡΛ Κλινικής ΜΗΤΕΡΑ
Βλασταράκος Μιχαήλ	Χειρουργός ΩΡΛ, Πρόεδρος Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου
Βλασταράκος Πέτρος	Επιμελητής ΩΡΛ Κλινικής ΜΗΤΕΡΑ
Γεωργάλας Χρήστος	Χειρουργός ΩΡΛ, Αν. Καθ. Academic Medical Centre, Amsterdam
Γιωτάκης Ιωάννης	Δ/ντής Β' ΩΡΛ Κλινικής Παν/μίου Αθηνών
Γκέλης Δημήτριος	Χειρουργός ΩΡΛ
Γκούμας Παναγιώτης	Πρόεδρος Ιατρικής Σχολής Παν/μίου Πατρών, Πρόεδρος Πανελλήνιας ΩΡΛ Εταιρείας
Γρηγορίου Βασίλειος	Επιστημονικός Συνεργάτης, ΩΡΛ Κλινικής ΜΗΤΕΡΑ
Ζαχαρόπουλος Γεώργιος	Ακτινολόγος, Πρόεδρος Επιστημονικού Συμβουλίου ΥΓΕΙΑ
Ιορδάνογλου Βασίλειος	Πνευμονολόγος, Δ/ντής Πνευμονολογικής Κλινικής ΜΗΤΕΡΑ
Καλαμπαλίκης Ευθύμιος	Επιμελητής ΩΡΛ Κλινικής ΜΗΤΕΡΑ
Καλλιπολίτης Γεώργιος	Αν. Καθ. Μαιευτικής – Γυναικολογίας, Πρόεδρος Επιστημονικού Συμβουλίου ΜΗΤΕΡΑ
Καμπέρος Αντώνιος	Συντονιστής Δ/ντής ΩΡΛ Κλινικής, Τζάνειο Νοσοκομείο Πειραιώς
Κανδηλώρος Δημήτριος	Χειρουργός ΩΡΛ, Καθ. Παν/μιου Αθηνών
Καντιάνης Δημήτριος	Επιμελητής ΩΡΛ Κλινικής ΥΓΕΙΑ
Κατεΐφιδης Νικόλαος	Επιστημονικός Συνεργάτης, ΩΡΛ Κλινικής ΜΗΤΕΡΑ
Κεσίδου Όλγα	Πρόεδρος Ένωσης Ελλήνων Ωτορινολαρυγγολόγων Ελ. Επ., Δ/ντρια ΩΡΛ Πολυϊατρείου ΙΑ.ΣΥ
Κωνσταντινίδης Ιωάννης	Δ/ντής Β' ΩΡΛ Κλινικής Παν/μίου Θεσσαλονίκης
Λαμπρόπουλος Κωνσταντίνος	Χειρουργός ΩΡΛ, Δ/ντής Κέντρου Φωνής & Κατάποσης
Λυρατζάκης Μιχαήλ	Αν. Δ/ντής ΩΡΛ Τμήματος ΥΓΕΙΑ
Μαγκλάρας Ηλίας	Επιμελητής ΩΡΛ Τμήματος ΥΓΕΙΑ
Μαραγκουδάκης Παύλος	Επικ. Καθ. Β' ΩΡΛ Κλινικής Παν/μιου Αθηνών
Μαρουδιάς Νικόλαος	Πρόεδρος ΩΡΛ Εταιρείας Αθηνών, Συντονιστής Δ/ντής ΩΡΛ Κλινικής Νοσοκομείου Ν. Ιωνίας «Αγ. Όλγα»
Μοσχοβάκης Ευστράτιος	Δ/ντής ΩΡΛ Κλινικής Νοσοκομείου Νίκαιας «Αγ. Παντελεήμων»
Μποτσάκης Σωτήριος	Δ/ντής ΩΡΛ Κλινικής Νοσοκομείου «Ευαγγελισμός»
Μπούρχας Θεόδωρος	Επιστημονικός Συνεργάτης, Κλινικής Κεφαλής & Τραχήλου ΥΓΕΙΑ
Νικολόπουλος Θωμάς	Αν. Καθ. Β' ΩΡΛ Κλινικής Παν/μίου Αθηνών
Νομικός Περικλής	Δ/ντής ΩΡΛ Κλινικής ΥΓΕΙΑ
Ξενέλης Ιωάννης	Χειρουργός ΩΡΛ, Καθ. Παν/μιου Αθηνών
Παναγιωτουνάκος Παναγιώτης	Χειρουργός ΩΡΛ, “ΕΝΔΟΔΙΑΓΝΩΣΗ”, Διαγνωστικό και Θεραπευτικό Ινστιτούτο Κεφαλής & Τραχήλου

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

Πανταζής Δημήτριος	Συντονιστής Δ/ντής ΩΡΛ Κλινικής «Θριασείου»
Παπακώστας Κωνσταντίνος	Αν. Δ/ντής ΩΡΛ Κλινικής ΜΗΤΕΡΑ
Παπασπύρου Κωνσταντίνος	Χειρουργός ΩΡΛ, Επιστημονικός Συνεργάτης ΥΓΕΙΑ
Παπασπύρου Σπυρίδων	Χειρουργός ΩΡΛ, Επιστημονικός Συνεργάτης ΥΓΕΙΑ
Παπουλιάκος Σωτήριος	Επιμ. Β' ΩΡΛ Κλινικής Νοσοκομείου «Γ. Γεννηματάς»
Πάππας Ζήσης	Συντονιστής Δ/ντής ΩΡΛ Κλινικής Νοσοκομείου «Γ. Γεννηματάς»
Παταρίδου Ανατολή	Χειρουργός ΩΡΛ, Επιστημονική Συνεργάτιδα ΥΓΕΙΑ
Πατούλης Γεώργιος	Χειρουργός Ορθοπαιδικός, Πρόεδρος Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών, Δήμαρχος Αμαρουσίου
Παυλιδέλης Βασίλειος	Χειρ/γος ΩΡΛ, Κέντρο Ρινοπλαστικής - Οτοπλαστικής και Πλαστικής Χειρουργικής Προσώπου - "ΑΦΡΟΔΙΤΗ"
Πετμεζάκης Ιάκωβος	Δ/ντής ΩΡΛ Κλινικής ΜΗΤΕΡΑ
Πίππας Αναστάσιος	Επιμελητής Κλινικής Κεφαλής & Τραχήλου ΥΓΕΙΑ
Σαμπατακάκη Άννα	Αναισθησιολόγος Κλινικής Κεφαλής & Τραχήλου ΥΓΕΙΑ
Σέγγας Ιωάννης	Καθ. Α' ΩΡΛ Κλινικής Παν/μίου Αθηνών
Συμεωνίδης Γεώργιος	Επιστημονικός Συνεργάτης, ΩΡΛ Κλινικής ΜΗΤΕΡΑ
Τερζής Τιμολέων	Δ/ντής Ρινολογικού Τμήματος Mediterraneo Hospital
Τζαλονίκου Μαρία	Ακτινολόγος, Επιμελήτρια Ακτινολογικού Τμήματος ΥΓΕΙΑ
Τσίλης Νικόλαος	Επιστημονικός Συνεργάτης, ΩΡΛ Κλινικής ΜΗΤΕΡΑ
Φερεκύδης Ελευθέριος	Χειρουργός ΩΡΛ, Καθ. Παν/μίου Αθηνών
Φωτίου Σωκράτης	Δ/ντής ΩΡΛ Τμήματος ΥΓΕΙΑ
Χατζημανώλης Εμμανουήλ	Δ/ντής Κλινικής Κεφαλής & Τραχήλου ΥΓΕΙΑ
Χομορίτη Χριστίνα	Επιμελήτρια ΩΡΛ Κλινικής ΜΗΤΕΡΑ
Χρηστίδης Κωνσταντίνος	Συντονιστής Δ/ντής ΩΡΛ Κλινικής Νοσοκομείου «Ερυθρός Σταυρός»

Ερυθρού Σταυρού 4 & Κηφισίας,
151 23 Μαρούσι
T: 210 686 7000 F: 210 684 5089
E: info@hygeia.gr, www.hygeia.gr

Ερυθρού Σταυρού 6,
151 23 Μαρούσι
T: 210 686 9000 F: 210 684 0894
E: info@mitera.gr, www.mitera.gr